TMSF Kayyımında Ortakların Rızası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Genel Kurul	17.06.2025	İptal

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/91	2025/133	6758 s. K. m.19/8-9-11, 7407 s. K. m.16, Anayasa m.13, 35, 48, CMK 133

ÖZET

TMSF'nin kayyım olduğu şirketlerde ortakların izni aranmadan yeni şirket kurulması ortaklara ve alacaklılara aşırı külfet yüklediği, genel kurul yetkilerinin TTK dışında kullanılması ise güvencesiz olduğu için iptal edildi; kâr dağıtımı fıkrası da düştü.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tmsf-kayyimli-sirkette-ortak-rizasi-genel-kurul-aym-2025-133/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2022/91

Karar Sayısı : 2025/133

Karar Tarihi : 17/6/2025

R.G. Tarih-Sayı : 5/12/2025-33098

[Bu belge, Anayasa Mahkemesinin E.2022/91, K.2025/133 sayılı kararının 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesine (TMSF kayyımlığındaki şirketler) ilişkin bölümlerinden ve hüküm fıkrasının ilgili kısımlarından derlenmiştir. Kararın tamamı Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankasında yayımlanmaktadır. Üye adları anonimleştirilmiştir.]

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (milletvekilleri)

İPTAL DAVASININ KONUSU (ilgili kısım): 26/5/2022 tarihli ve 7407 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul

Edilmesine Dair Kanun'un; 19. maddesinin değiştirilen (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresinin, ikinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibaresinin, yedinci cümlesinin; değiştirilen (9) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümünün; 19. maddesine eklenen (11) numaralı fıkranın dördüncü cümlesinin Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ (ilgili kısım)

6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin ilgili fıkraları:

"(8) (Değişik:26/5/2022-7407/16 md.) Kayyımlarının yetkileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketlerde, şirketin ortaklarının şirkette sahip olduğu pay oranında yeni kurulacak şirketlerde pay sahibi olmaları koşuluyla şirket yönetim organının önerisi ve Fon Kurulu kararıyla yeni şirket kurulmasına karar verilebilir. Bu halde şirket ortaklarının yeni şirket kurulmasına ilişkin izin ve muvafakati aranmaz. Kurulacak şirketin sermayesi kayyımlarının yetkileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirket tarafından ayni veya nakdi olarak karşılanır. Yeni şirket kuruluşuna ilişkin hususlar şirketlerin yönetim organlarınca hazırlanır ve Fon Kurulunun onayına sunulur. Fon Kurulu kararıyla kuruluş gerçekleşir ve tescile tabi tüm hususlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olmak üzere ilgili ticaret sicilinde resen tescil ve ilan olunur. Bu fıkra uyarınca gerçekleştirilecek kuruluş işlemleri ilgili mevzuata tabi olmaksızın uygulanır. Yeni kurulan şirkette kayyımlık yetkisi bir mahkeme veya hakim kararına gerek olmaksızın Fona devredilmiş sayılır.

(9) (Değişik:26/5/2022-7407/16 md.) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyımlık görevini yürüttüğü şirketlerin genel kurullarının yetkileri, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir. Bu kapsamda bir şirketin bölünmesine karar verilmesi halinde Fon, bölünme yolu ile kurulan bu şirkete kayyım atanır.

(11) (Ek:26/5/2022-7407/16 md.) Fonun, yönetim organı yetkilerini ya da yönetim organı yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerini haiz kayyım olarak görevlendirildiği şirketlerde ana sözleşmelerine bağlı olmaksızın, kayyım atanmasından önceki dönem bilanço ve kâr/zarar hesaplarını tasdik ile bu dönemlerde görev yapan yönetim/müdürler kurullarını ibra etmek anlamına gelmemek kaydıyla, bu maddenin dokuzuncu fıkrası çerçevesinde, şirketlere kayyım atanan faaliyet dönemini izleyen dönemden başlamak üzere kısmen ya da tamamen kâr dağıtımına karar verilebilir. Dağıtımına karar verilen kâr; milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı nedeniyle haklarında mahkûmiyet kararı bulunmayan hissedarlara payları oranında ödenir. Soruşturma veya kovuşturması devam edenlerin hissesine isabet edecek kâr payı; kovuşturmaya yer olmadığına, beraate, ceza verilmesine yer olmadığına, davanın reddine veya düşmesine ilişkin kararın kesinleşmesine kadar ödenmeyerek Fon hesaplarında tutulur.

Hakkında soruşturma, kovuşturma bulunmama veya müsadere kararı verilmemiş olma koşulu, borsada işlem gören hisseler bakımından aranmaz. Kâr dağıtımı kararı ilişkili olduğu faaliyet dönemi mali verilerinin ve tablolarının tasdiki anlamına gelmez. Dağıtıma ilişkin hususlar Fon Kurulu tarafından belirlenir."

III. ESASIN İNCELENMESİ (ilgili kısım)

Ç. Kanun'un 16. Maddesiyle 6758 Sayılı Kanun'un 19. Maddesinin Değiştirilen (8) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." İbaresinin, İkinci Cümlesinde Yer Alan "...izin ve muvafakati aranmaz." İbaresinin, Yedinci Cümlesinin, Değiştirilen (9) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." Bölümünün ve Anılan Maddeye Eklenen (11) Numaralı Fıkranın Dördüncü Cümlesinin İncelenmesi

1. (8) Numaralı Fıkranın Birinci Cümlesinde Yer Alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." İbaresi ile İkinci Cümlesinde Yer Alan "...izin ve muvafakati aranmaz." İbaresi

a. Anlam ve Kapsam

58. 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde kayyımların yetkilerinin TMSF'ye devredildiği veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketlerde, şirketin ortaklarının şirkette sahip olduğu pay oranında yeni kurulacak şirketlerde pay sahibi olmaları koşuluyla şirket yönetim organının önerisi ve TMSF Kurulu kararıyla yeni şirket kurulmasına karar verilebileceği, bu hâlde yeni şirket kurulmasına ilişkin olarak şirket ortaklarının izin ve muvafakatinin aranmayacağı hükme bağlanmıştır. Dava konusu kurallar anılan fıkranın birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresi ile ikinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibaresidir.

59. Fıkranın üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerinde kurulacak şirketin sermayesinin kayyımlarının yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirket tarafından ayni veya nakdî olarak karşılanacağı, yeni şirket kuruluşuna ilişkin hususların şirketlerin yönetim organlarınca hazırlanacağı ve TMSF Kurulunun onayına sunulacağı, TMSF Kurulu kararıyla kuruluşun gerçekleşeceği ve tescile tabi tüm hususların her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olmak üzere ilgili ticaret sicilinde resen tescil ve ilan olunacağı, kuruluş işlemlerinin ilgili mevzuata tabi olmaksızın uygulanacağı belirtilmiştir.
60. Şirket yönetimi için kayyım tayini, 5271 sayılı Kanun'un 133. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında suçun bir şirketin faaliyeti çerçevesinde işlenmekte olduğu hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve maddi gerçeğin ortaya çıkarılabilmesi için gerekli olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma sürecinde hâkim veya mahkemenin şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atayabileceği hükme bağlanmış; atama kararında, yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğinin kayyımın onayına bağlı kılındığı veya yönetim organının yetkilerinin ya da yönetim organının yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetleri idare yetkilerinin tümüyle kayyıma verildiğinin açıkça belirtileceği, kayyım tayinine ilişkin kararın Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve diğer uygun vasıtalarla ilan olunacağı öngörülmüştür.

(...)

65. Kurallar kayyımlık yetkilerinin TMSF'ye devredildiği veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketlerde şirket ortaklarının izin ve muvafakatine gerek olmaksızın şirket yönetim organının önerisi ve TMSF Kurulu kararıyla yeni şirket kurulmasına karar verilebilmesini öngörmektedir.

66. Kurallarda yer alan şirket kavramının, 6102 sayılı Kanun'un 124 maddesinin (1) numaralı fıkrasında da belirtilen kollektif, komandit, anonim, limited veya kooperatif şirketlerini kapsadığı anlaşılmaktadır. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında kollektif ve komandit şirketlerin şahıs; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin sermaye şirketi sayıldığı hükme bağlanmıştır.

(...)

72. Dava konusu "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresinde yeni şirket kurulması kavramına yer verilmiştir. Kuralın yer aldığı 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde TMSF Kurulu kararıyla kurulacak şirkette mevcut şirket ortaklarının şirkette sahip oldukları pay oranının yeni şirketlerde de korunacağı belirtilmiş olduğundan yeni kuruluşun mevcut ortaklarla ortaklık pay oranları korunmak suretiyle şahıs veya sermaye şirketi şeklinde oluşturulan yeni bir ortaklık ilişkisi olduğu anlaşılmaktadır.

73. Dava konusu kuralların yer aldığı anılan fıkranın altıncı cümlesinde fıkra uyarınca gerçekleştirilecek kuruluş işlemlerinin ilgili mevzuata tabi olmadığı belirtilmekle birlikte yeni kurulan şirketlerin 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre faaliyette bulunacakları, bu yönüyle şirket ortaklarının hak ve yükümlülükleri ile şirket alacaklılarının durumlarının da bu kapsamda belirleneceği açıktır.

(...)

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

75. Anayasa'nın 35. maddesinde "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir./ Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir./ Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır. Anayasal anlamda mülkiyet hakkı ekonomik değer ifade eden ve değeri parayla ölçülebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır.

(...)

77. Kurallar kapsamında kurulacağı öngörülen şirketlerde şirket ortaklarının hâlihazırda sahip oldukları pay oranında yeni şirketlerde de pay sahipleri olacakları, yeni şirketlerin sermayesinin kayyımlık yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketler tarafından ayni veya nakdî olarak karşılanacağı anlaşılmaktadır. Şirket ortakları/pay sahipleri yönünden yeni kurulacak şirkette mevcut pay sahipliği ve pay oranlarının korunacağı düzenlenmiş ise de yeni şirket kurulması ortaklar yönünden yeni mali sorumlulukların doğmasına sebebiyet verebilecektir. Yeni kurulacak şirketlerin sermayesinin hâlihazırda var olan şirketlerce karşılanması ise bu şirketlerin alacaklılarının alacak haklarına kavuşmalarını zorlaştırabilecek veya engelleyebilecektir.

Bu itibarla kurallar kayımlık yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketlerin ortaklarının ve alacaklılarının mülkiyet haklarına sınırlama getirmektedir.

78. Öte yandan Anayasa'nın 48. maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir." denilmek suretiyle sözleşme ve teşebbüs özgürlüğü güvenceye bağlanmıştır. Sözleşme özgürlüğü devletin kişilerin hukuki sonuçlar doğuran sözleşme ilişkisine taraf olup olmamak hususundaki iradesine değer vermesi, bu konudaki tercihini tanıması ve koruması anlamına gelmektedir. (...)

80. Kurallarda, kayyımlarının yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketlerde, şirket ortaklarının (kayyım atanmayan) izin ve muvafakatı olmaksızın, TMSF Kuruluna pay sahipleri arasında yeni bir ortaklık ilişkisi oluşturmak üzere yeni şirket kurma imkânı verilmektedir. Şirket ortaklığı, genel itibarıyla ortakların belirli bir amaca yönelik uyuşan iradeleriyle kurulmakta olup şirket ortaklığının temelinde tarafların özgür iradeleriyle meydana getirdikleri sözleşme ilişkisi bulunmaktadır. Kurallar, ortakların iradeleri dışında şirket sözleşmesinin tarafı hâline getirilmeleri sonucunu ortaya çıkarmakta olup bu durum TMSF'nin kayyım atanmadığı payların sahiplerinin sözleşme ve teşebbüs özgürlüğüne bir sınırlama niteliğindedir.

(...)

84. 6758 sayılı Kanun'un dava konusu kuralların da yer aldığı 19. maddesinde TMSF Kurulu tarafından yeni şirket kurulmasıyla ilgili olarak tanınan yetkinin hangi şirketleri kapsadığı, yetkinin kapsamı, nasıl ve hangi koşullarda kullanılacağı, yeni kurulacak şirketin sermayesinin nasıl karşılanacağı, kuruluş işlemlerinin nasıl gerçekleşeceği hususlarının açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiği gözetildiğinde kurallarda belirsizlik bulunmadığı, bu yönüyle mülkiyet, sözleşme ve teşebbüs özgürlüğüne getirilen sınırlamada kanunilik şartının sağlandığı anlaşılmaktadır.

(...)

86. Kayyımlık sürecinde şirketlerin ticari hayatın gereklerine ve ticari teamüllere uygun olarak yönetilmeleri gereklidir. Bu bağlamda kurulacak yeni şirketin sermayesinin mevcut şirket tarafından ayni veya nakdî olarak karşılanması ve mevcut ortaklarla yeni bir şirket kurulması bir nevi mevcut şirketin yeniden yapılandırılması niteliğindedir. Bu durum şirket yönetim ve denetiminde kolaylıklar sağlayabileceği gibi şirket mallarının piyasa koşullarına ve ticari hayatın gereklerine uygun şekilde kârlılık ve verimlilik esaslarıyla idaresine, pay sahiplerinin menfaatlerinin korunmasına fayda ve katkı sunabileceği gözetildiğinde kuralların meşru bir amaca yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

87. Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi; elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, gereklilik ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, orantılılık ise bireyin hakkına yapılan sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

88. Kurallar kapsamında kayyımlarının yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketler yönünden sermayesi bu şirketlerce ayni ve nakdî olarak karşılanan, bu şirketlerdeki pay sahiplikleri ve pay oranları aynen korunan yeni şirketlerin kurulmasının meşru amaca ulaşmak bakımından elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

89. Öte yandan kurallar TMSF Kuruluna pay sahiplerinin izin ve muvafakati alınmaksızın, başka bir ifadeyle pay sahiplerinin iradeleri gözardı edilerek yeni bir şirket kurma imkânı tanımaktadır. Anılan Kanun'un 19. maddesinin dava konusu kurallarında yer aldığı (8) numaralı fıkrasında kurulacak yeni şirket ile bu şirketin sermayesini karşılayacak mevcut şirketin türleri bakımından bir ayrım veya sınırlamaya yer verilmemiş olup söz konusu fıkranın altıncı cümlesinde bu fıkra uyarınca gerçekleştirilecek kuruluş işlemlerinin ilgili mevzuata tabi olunmaksızın uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Şirkette pay sahipliği şirket ortaklarına birtakım haklar verdiği gibi bazı yükümlülükler de yüklemektedir. Şirket ortaklarının sorumluluklarının sınırları şahıs ve sermaye şirketleri bakımından farklılık göstermektedir. Özellikle şahıs şirketlerinde ortakların sorumluluklarının genel itibarıyla şirket alacaklılarına karşı sınırlandırılmadığı gözetildiğinde yeni kurulacak şirketin türünün şirket ortaklarının iradeleri dışında sorumluluklarını aşırı ölçüde ağırlaştırabileceği ve ortaklara ağır külfetler yükleyebileceği açıktır. Kurallarda bu duruma karşı ortakların ağırlaşan sorumluluğunu telafi edebilecek herhangi bir imkâna veya güvenceye yer verilmemiştir.

90. Yine kurulacak yeni şirketin sermayesinin, kayyımlarının yetkileri TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirket tarafından ayni ve nakdî olarak karşılanacağı anlaşılmaktadır. Özellikle borçlarından dolayı yalnızca mal varlıkları ile sorumlu olan sermaye şirketleri bakımından şirket sermayesinin korunması alacaklıların haklarını elde edebilmeleri bakımından oldukça önemlidir. Sermayenin azaltılması veya kaybı nedeniyle alacaklıların alacağına kavuşamamasının bu kişiler yönünden aşırı bir külfete yol açabileceği açıktır. Kuralların da yer aldığı söz konusu fıkrada alacaklıların haklarının korunması amacıyla sermayenin durumuna ve nasıl korunacağına ilişkin olarak bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Fıkrada gerçekleştirilecek kuruluş işlemlerinin ilgili mevzuata tabi olunmaksızın uygulanacağının öngörülmüş olması karşısında sermayenin durumu ve alacaklıların korunması bakımından uygulanabilecek tedbirlere de kurallar kapsamında yer verilmediği anlaşılmaktadır.

91. Bu itibarla kuralların kapsam dâhilinde bulunan şirketler ve ortakları ile şirketler ve alacaklıları arasındaki menfaat dengesini bozarak şirket ortaklarına ve şirket alacaklılarına aşırı külfet yüklenmesine neden olduğu, bu yönüyle kurallarla sözleşme ve teşebbüs özgürlüğü ile mülkiyet hakkına orantısız bir sınırlama getirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

92. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 13., 35. ve 48. maddelerine aykırıdır. İptalleri gerekir.

İki üye bu görüşe katılmamıştır.

2. (8) Numaralı Fıkranın Yedinci Cümlesi

93. 7407 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin değiştirilen (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresi ile

ikinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibaresinin iptali nedeniyle anılan fıkranın yedinci cümlesinin uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu nedenle söz konusu cümle 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu kural yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

Bir üye bu görüşe katılmamıştır.
3. (9) Numaralı Fıkranın Birinci Cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." Bölümü

a. Anlam ve Kapsam

94. 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin (9) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde TMSF'nin kayyımlık görevini yürüttüğü şirketlerin genel kurullarının yetkilerinin 6102 sayılı Kanun hükümlerine tabi olunmaksızın TMSF tarafından kullanılabileceği hükme bağlanmıştır. Anılan cümlenin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümü dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

95. Kuralda TMSF'nin kayyımlık görevlerini yürüttüğü şirketlerin genel kurullarının yetkilerini kullanacağı belirtilmiş olup 6102 sayılı Kanun ile 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümleri dikkate alındığında şirket organlarından birini temsil eden genel kurul ifadesinden anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile kooperatiflerin genel kurullarının kastedildiği anlaşılmaktadır.

(...)

103. Öte yandan kuralla TMSF'nin şirketlerin genel kurullarının yetkilerini 6102 sayılı Kanun hükümlerine tabi olunmaksızın kullanabilmesi öngörüldüğünden anılan yetkiler söz konusu Kanun'da her bir sermaye şirketi bakımından öngörülmüş olan genel kurul yetkilerinin nasıl kullanılacağına, genel kurul toplantılarına, toplantıya çağrı ve şekline, toplantı gündemine ve gündemin belirlenmesine, toplantı ve karar nisaplarına, tutulacak tutanaklara, ortakların toplantıya katılımına, temsiline ve bu kapsamda sahip olunan haklara, genel kurul kararlarının iptaline ve butlanına ilişkin olarak belirlenen usul ve esaslardan bağımsız olarak kullanılacaktır.

(...)

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

105. Genel kurullar şirket ortaklarının ve pay sahiplerinin kanunlardan kaynaklanan şirketlere ilişkin çeşitli haklarını kullanmalarına imkân sağlayan şirket organları olup şirket sözleşmesine ilişkin tasarruflar, kâr payları, kazanç payları, finansal konular, şirket mal varlıkları, şirketin sonlandırılması gibi şirketi ve faaliyetlerini doğrudan etkileyen pek çok konuya ilişkin kararlar şirket genel kurullarınca alınmaktadır. Bu bağlamda genel kurul yetkilerinin TMSF tarafından kullanılacağının hükme bağlanmasının özellikle kayyım atanmayan şirket hissedarlarının şirket

genel kurulunda temsili ve pay sahipliğinden kaynaklanan ortaklık haklarının kullanımını etkileyeceği anlaşılmaktadır.

106. Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında da belirtildiği gibi sermaye şirketlerinin ortaklık paylarının Anayasa'nın 35. maddesi kapsamında mülk olduğu açıktır (AYM, E.2016/144, K.2020/75, 10/12/2020, § 331; emsal bireysel başvuru kararları, B. No: 2013/6484, 31/3/2016, § 46 ve B. No: 2013/4488, 23/3/2016, § 46). Kural kapsamında şirket genel kurul yetkilerinin kullanılması hususunda TMSF'ye yetki tanınması kayyım atanmayan şirket ortaklarının genel kurulda pay sahipliğinden kaynaklanan haklarını kullanma imkânlarını ortadan kaldırmakta ve bu yönüyle mülkiyet hakkına sınırlama getirmektedir.

107. Sermaye şirketleri ve bu şirketlerin genel kurullarının yetkileri genel itibarıyla 6102 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında düzenlenmiş olup bu bağlamda TMSF'nin kullanabileceği genel kurulların yetkilerinin hangileri olduğu öngörülebilir ise de kuralda anılan yetkilerin söz konusu Kanun hükümlerine tabi olunmaksızın kullanılabileceği düzenlenmiştir. Genel kurulda alınabilecek kararlarla kayyımlık müessesesinin işlevsiz kılınmasının önlenmesi bakımından TMSF'nin genel kurul yetkilerini hangi koşullarda ve ne şekilde kullanılabileceğine ilişkin düzenlemeler yapmak kanun koyucunun takdir yetkisinde olmakla birlikte bu alanda yapılacak düzenlemelerin özellikle şirket ortakları üzerinde doğması muhtemel ek yükümlülükler ve sorumluluklar bakımından yeterli güvenceleri sağlaması gerekir.

108. Kuralda, TMSF tarafından kullanılacak genel kurul yetkilerinin ne şekilde kullanılacağına, hangi usul ve esaslar çerçevesinde hareket edileceğine, genel kurul kararları doğrultusunda pay sahiplerinin durumuna, genel kurul kararları kapsamında şirket ortakları üzerinde doğabilecek ve şirket ortaklarını doğrudan etkileyebilecek muhtemel yükümlülükler ve sorumluluklara karşı başvurulabilecek hukuki yollara, bu bağlamda sağlanması gereken güvencelere ve izlenecek usulün ne olduğuna, alınan genel kurul kararlarının denetimin nasıl yapılacağına ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu itibarla şirket ortakları yönünden yeterli güvenceleri de içerecek şekilde TMSF'ye verilen yetkinin kullanılmasına ilişkin temel esasları ve ilkeleri içermeyen kuralla mülkiyet hakkına getirilen sınırlamanın kanunilik şartını karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

109. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 13. ve 35. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

İki üye bu görüşe katılmamıştır.

4. 19. Maddeye Eklenen (11) Numaralı Fıkranın Dördüncü Cümlesi

110. 7407 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin değiştirilen (9) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümünün iptali nedeniyle anılan maddenin (11) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesinin uygulanma imkânı kalmamıştır. Bu nedenle söz konusu cümle 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası kapsamında değerlendirilmiş ve bu kural yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılmasına gerek görülmemiştir.

Bir üye bu görüşe katılmamıştır.

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ (ilgili kısım)

166. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya TBMM İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

167. 7407 sayılı Kanun'un; (...) 16. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin değiştirilen (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ile ikinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibarelerinin iptalleri nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan fıkranın kalan kısmının, 16. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinin değiştirilen (9) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümünün iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan fıkranın kalan kısmı ile anılan maddenin (11) numaralı fıkrasının, (...) 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ (ilgili kısım)

(...) 16. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un; 19. maddesinin değiştirilen (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresine, ikinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibaresine, yedinci cümlesine, 19. maddesinin değiştirilen (9) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümüne, 19. maddesine eklenen (11) numaralı fıkranın dördüncü cümlesine, 17. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının yedinci cümlesinde yer alan "...üyeliği veya..." ibaresine yönelik yürürlüğün durdurulması taleplerinin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, (...) 17/6/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM (ilgili kısım)

26/5/2022 tarihli ve 7407 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un; (...)

Ç. 16. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

1. 19. maddesinin değiştirilen (8) numaralı fıkrasının;

a. Birinci cümlesinde yer alan "...yeni şirket kurulmasına karar verilebilir." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iki üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İkinci cümlesinde yer alan "...izin ve muvafakati aranmaz." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iki üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

c. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, bir üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. 19. maddesinin değiştirilen (9) numaralı fıkrasının;

a. Birinci cümlesinin "...13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olunmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılabilir." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iki üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. Kalan kısmının 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, bir üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

3. 19. maddesine eklenen (11) numaralı fıkranın 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, bir üyenin karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

D. 17. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının;

1. Yedinci cümlesinde yer alan; a. "...üyeliği..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE, b. "...üyeliği..." ibaresinden sonra gelen "...veya..." ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. Yedinci cümlesinin kalan kısmının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

(...)

17/6/2025 tarihinde karar verildi.